

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali Yıldırım tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa Hüsnü BOZKURT
Konya Milletvekili

İyi düzeyde eğitim almış ve yüksek mesleki yeterliliği olan insanların, çalışmak için başka ülkelere gitmesine beyin göçü denmektedir. Uzun eğitim süreçleri sonucu yetişen insanların kendi ülkelerine hizmet etmek yerine başka bir ülkeye göç etmeleri büyük bir kayıp olarak değerlendirilmektedir. Ülkemizden çok sayıda mühendis, doktor, bilim insanı, akademisyen ve araştırma görevlisinin yurt dışında yaşadığı ve çalışmalarını buralarda sürdürdüğü bilinmekle birlikte, beyin göçü konusunda güncel ve güvenilir bir istatistik de yoktur.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD), Türkiye'den emek göçüne dair 2015 yılında yayımladığı raporun, son yıllarda yüksek eğitilmiş işgücünün yurt dışına çıkışındaki hızlanmayı ortaya koyduğu bilinmektedir. Rapora göre, OECD ülkelerine göç eden yüksek eğitilmiş Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sayısı 2001 yılında 99 bin 500 civarındayken, 2011 sonunda yüzde 83 artışla 182 bin kişiye ulaşmıştır. 2012 yılında TÜBİTAK'ın bin 335 Türk bilim insanının dünyanın 47 ülkesinde görev yaptığı, bunlardan yüzde 76'sının Harvard, Oxford, Yale gibi prestijli üniversitelerde çalıştığı, yüzde 12'sinin araştırma merkezlerinde çalıştığı, yüzde 10'unun ise Boeing, Microsoft, Google, Yahoo, General Electric, BMW ve NASA gibi dünyanın önde gelen kuruluşlarında istihdam edildiği tespitinin dışında kamuoyuna yansımış güncel bilgi bulunmamaktadır.

Öte yandan, Uluslararası Eğitim Enstitüsü'nün kurduğu Bilim İnsanı Kurtarma Fonu'na en çok Türkiye'den başvuru yapıldığı da dile getirilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) 2002 yılından bugüne değil yıllar itibariyle yurt dışında yaşayan ve çalışan mühendis, doktor, bilim insanı, akademisyen ve araştırma görevlisi sayısı kaçtır?
- 2) Ülkemizden beyin göçünün ülkelere göre ve meslek gruplarına göre dağılımı nedir? Beyin göçünün ülke ekonomisine etkileri ile ilgili bir çalışma mevcut mudur?

- 3) Tübitak'ın 2010 yılından itibaren Türkiye'ye dönecek bilim insanlarına "Avrupa ve Ulusal Kaynaklı Fon Fırsatlarının Tanıtılması" ve tersine beyin göçü için "Hedef Türkiye Çalıştayları" düzenlediği bilinmektedir. Bu kapsamda, 2010 yılından bu yana kaç bilim insanı Türkiye'ye dönüş yapmıştır?
- 4) Türkiye'de beyin göçünün daha çok eğitim amacıyla yurt dışına giden ve daha sonra geri dönmeyen öğrenciler yoluyla gerçekleştiği bilinmektedir. 2002 yılından bugüne kadar ülkemizden yurtdışına eğitim amacıyla giden öğrenci sayısının yıllar itibarıyla dağılımı nedir?
- 5) Eğitimlerini tamamlayan bu öğrencilerin kaç Türkiye'ye dönmüştür?
- 6) Yurtdışında eğitimlerini tamamladıktan sonra yaşamlarını gittikleri ülkede devam ettirenlerin geri dönmemelerinin nedenlerine ilişkin bir araştırma yapılmış mıdır?
- 7) Bu öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra Türkiye'ye geri dönmeleri için ne tür ulusal programlar geliştirilmiş ya da geliştirilmesi düşünülmektedir?